

SXEDIO.F16

8.5.1943: Ο ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΔΕΡΒΗΣ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΜΑΖΙ ΜΕ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΤΟΥ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΔΕΞΙΑΣ, ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ (ΚΕΚ)

Η ίδρυση του ΑΚΕΛ το **1943** έκαμε τις άλλες δυνάμεις που πρόσκειντο στην Εθναρχία και τους παλαιοπολιτικούς, αλλά και τα μέλη της ευρύτερης Δεξιάς να αρχίσουν να σκέφτονται και αυτοί την ίδρυση ενός οργανωμένου Κόμματος, το οποίο θα αποτελούσε το αντίβαρο στο ΑΚΕΛ του οποίου ηγείτο ο "κόκκινος Πάπας", όπως αποκαλούσε τον Πλουτή Σέρβα ο Θεμιστοκλής Δέρβης, ο οποίος είχε εκπαιδευθεί από το **1929** στη Ρωσία και επέστρεψε στην Κύπρο εμπνευσμένος από τη Ρωσική Επανάσταση.

Η ΠΕΚ, που αποτελούσε τη μοναδική οργανωμένη δύναμη της Δεξιάς ήταν Παγκύπριας μεν εμβέλειας γιατί κατόρθωσε να οργανώσει τους αγρότες, αλλά δεν αποτελούσε αντίποδα στο ΑΚΕΛ που ανδρωνόταν συνεχώς και κέρδιζε όλο και περισσότερο έδαφος.

Η έλλειψη οργανωμένου Κόμματος διαφάνηκε περισσότερο στις δημοτικές εκλογές του **1943**.

Ετσι μόλις τέλειωσαν οι εκλογές, στις οποίες η Δεξιά είχε χάσει σημαντικές έδρες τις οποίες κατείχε από την εποχή του διοριστικού συτήματος, όπως η Λεμεσός, η Αμμόχωστος και μερικές αγροτικές περιοχές, όπως η Μόρφου, (παρά το γεγονός ότι ο δήμαρχος εκλέγηκε με κλήρο) άρχισαν να κινητοποιούνται διάφορα στελέχη της παράταξης με επικεφαλής το δήμαρχο της Λευκωσίας Θεμιστοκλή Δέρβη.

Ετσι στις **8 Μαΐου 1943** ο Δέρβης με τα υπόλοιπα μέλη του Δημοτικού του Συμβουλίου ανέλαβαν πρωτοβουλία και ανακοίνωσαν την πρόθεση τους να ιδρύσουν " Εθνική Παράταξη" όπως την ονόμασαν αρχικά.

Σε διάγγελμα τους μάλιστα προς τον Κυπριακό

λαό ανέφεραν ότι στόχος ήταν η διατήρηση αγνής της εθνικής ιδεολογίας.

Στο διάγγελμα αφήνονταν επίσης υπαινιγμοί εναντίον του ΑΚΕΛ ότι είχε παραπλανήσει τους εργάτες και καλείτο ο λαός σε ολόψυχη συμβολή στην πολεμική προσπάθεια των λαών που αγωνίζονταν για την ελευθερία εναντίον των δυνάμεων του Άξονα.

Αναφερόταν στην προκήρυξη (Ελευθερία 9.5.1943):

"Ελληνικέ Λαέ της Πρωτεύουσας,

Περιβεβλημένοι με την πανοπλία της προσφάτου ετυμηγορίας σου, μνήμονες των υποχρεώσεων μας, ως αιρετοί αντιπρόσωποι και διερμηνείς των αποφάσεων Σου και πιστοί εις την προεκλογικήν καθώς και την μετεκλογικήν μας υπόσχεσιν όπως συμπήξωμεν πάντες οι φίλοι και οι αντίπαλοι της χθες την εθνικήν μας παράταξιν, η οποία θα συνεργασθή μεθ' όλων των τοπικών εθνικών παρατάξεων και οργανώσεων εις κάθε πόλιν, κωμόπολιν και χωρίον,

Σε καλούμεν, Ελληνικέ Λαέ της πρωτεύουσας κατά την κρισιμωτάτην αυτήν καμπήν της ενδόξου ιστορίας Σου να ταχθής ολόψυχα απτόητος φρουρός των δικαίων Σου και έρυμνος της αγνής εθνικής ιδεολογίας πρόμαχος.

Είσαι ο ακατάβλητος δημιουργός της ιστορικής σήμερον και θέλομεν να πιστεύσωμεν, ότι πάντες ανεξαιρέτως, μικροί και μεγάλοι, αισθανόμεθα ολόκληρον το βάρος και το φορτίον, το οποίον θα επωμισθώμεν κατά τας παρούσας κρισίμους της Πατρίδος μας ημέρας. Ο δρόμος τον οποίον νομίμως πάντες θα διανύσωμεν, δεν θα είναι ανθόσπαρτος, αλλά τραχύς, μακρός και ακανθώδης, με δοκιμασίας ίσως μεγάλας, μέχρις ου φθάσωμεν εις το τέρμα των αγώνων διά μίαν μείζονα Ελλάδα, ως την ωραματίσθη εις την χάρτα του ο Θεσσαλός πρωτοπόρος του εθνικού μαρτυρίου και ο νυν της Ελλάδος Πρωθυπουργός κ. Τσουδερός.

Και καλούμεν πάντας τους αγνούς πατριώτας να

προσέλθωσι και εγγραφώσιν εις την Εθνικήν παράταξιν.

Όσοι από σας πονείτε τον τόπον σας και την Ελληνικήν σας Πατρίδα και όσους από Σας θερμαίνει το ζώπυρον της Ελληνικής φιλοπατρίας, το οποίον δεν διέφθειρε του διεθνισμού το φάσμα, όσοι από σας ατενίζετε με πίστιν και ευλάβειαν προς το μαρτύριον του νέου μας εθνικού Γολγοθά, και όσοι από σας ηλεκτρίζεσθε από κάτι, το οποίον λέγεται εθνικόν ιδεώδες και εθνικόν ιδανικόν τιμαλφές, βοηθήσατε να γίνη ενιαίον το μέτωπον μιας Παγκυπρίου και πραγματικής εθνικής παρατάξεως.

Πυκνώσατε τας τάξεις σας, εάν δεν θέλετε αύριον να ίστασθε απαθείς θεαταί του δράματος της εκτυλισσομένης Κυπριακής και Ελληνικής τραγωδίας και να παραμείνετε ως τραγικοί αλέκτορες επί των ερειπίων, τα οποία χωρίς άλλο θα συσσωρεύση η αδιαφορία και η πολιτική μας απρονοησία, εάν δεν συσπειρωθώμεν πάντες εις πυκνάς εθνικάς φάλαγγας.

Πρέπει να γίνωμεν πάντες πιστοί διερμηνείς των αναλλειώτων πόθων και ελπίδων του Λαού μας, τον οποίον δεν θάλπει ακόμη της Μητρός η αγκάλη.

Ανάληγτοι και αφρόντιδες δεν πρέπει να παραμείνωμεν πλέον εγκληματικοί συνένοχοι μιας καταστάσεως, η οποία ασφαλώς θα υποσκάψη τεχνηέντως εκ θεμελίων την εθνικήν μας και κοινωνικήν υπόστασιν.

Μεταβληθήτε πάντες εις διαπρυσίους κήρυκας της εθνικής μας ιδεολογίας και σχηματίσατε ανοθεύτους και αγνούς, χωρίς να παρεισφύσουν ύποπτα και ύπουλα στοιχεία τους εθνικούς πυρήνας της προσεχούς μας ειρηνικής εξορμήσεως.

Η άμυνα των πατριών μας, της θρησκείας μας, της εθνικής μας παιδείας και η επιβολή ενός υγιούς κοινωνικού συστήματος, προσαρμοζομένου προς τας σημερινάς ανάγκας της ζωής, η διαφώτισις και προσέλκυσις των παραπλανηθέντων εργατών, οι οποίοι δικαιούνται να τύχουν μιας καλύτερας πατρικής και ανθρωπιστικής μεταχειρίσεως και η παρακολούθησις εκ του σύνεγγυς της Κυβερνητικής πολιτικής κατά την

διαχειρίσιν και την διακυβέρνησιν της νήσου μας, ως είναι το λάβαρον και το σύνθημα των προσεχών μας αγώνων και της ολοψύχου συμβολής ημών εις την πολεμικήν προσπάθειαν των λαών των υπέρ της ελευθερίας αγωνιζομένων.

Θεμιστοκλής Δέρβης, δήμαρχος Λευκωσίας, Γ. Πούλιας Αντιδήμαρχος, Ν. Τοφαρίδης, Ι. Υψηλάντης, Πολ. Γρηγοριάδης, Μ. Μιχαηλίδης, Ιω. Σπυριδάκης και Ζήνων Σώζος.

Λευκωσία **8.5.1943.**

(Μεταγλώττιση)

"Ελληνικέ Λαέ της Πρωτεύουσας,

Περιβεβλημένοι με την πανοπλία της πρόσφατης ετυμηγορίας σου, μνήμονες των υποχρεώσεων μας, ως αιρετοί αντιπρόσωποι και διερμηνείς των αποφάσεων Σου και πιστοί στην προεκλογική καθώς και τη μετεκλογική μας υπόσχεση όπως συμπήξουμε όλοι οι φίλοι και οι αντίπαλοι του χθες την εθνική μας παράταξη, η οποία θα συνεργασθεί με όλες τις τοπικές εθνικές παρατάξεις και οργανώσεις σε κάθε πόλη, κωμόπολη και χωριό,

Σε καλούμε, Ελληνικέ Λαέ της πρωτεύουσας κατά την κρίσιμότετη αυτή καμπή της ένδοξης ιστορίας Σου να ταχθείς ολόψυχα απτόητος φρουρός των δικαίων Σου και πρόμαχος της αγνής εθνικής ιδεολογίας.

Είσαι ο ακατάβλητος δημιουργός της ιστορικής σήμερον και θέλουμε να πιστεύσουμε, ότι όλοι ανεξαιρέτα, μικροί και μεγάλοι, αισθανόμαστε ολόκληρο το βάρος και το φορτίο, το οποίο θα επωμισθούμε κατά τις παρούσες κρίσιμες ημέρες της Πατρίδας μας. Ο δρόμος τον οποίο νόμιμα όλοι θα διανύσουμε, δεν θα είναι ανθόσπαρτος, αλλά τραχύς, μακρός και ακανθώδης, με δοκιμασίες ίσως μεγάλες, μέχρις ότου φθάσουμε στο τέρμα των αγώνων για μια μεγάλη Ελλάδα, όπως την οραματίσθηκε στην χάρτα του ο Θεσσαλός πρωτοπόρος του εθνικού μαρτυρίου και ο σημερινός Πρωθυπουργός της Ελλάδας κ.Τσουδερός.

Και καλούμε όλους τους αγνούς πατριώτες να προσέλθουν και εγγραφούν στην Εθνική παράταξη.

Όσοι από σας πονείτε τον τόπο σας και την Ελληνική σας Πατρίδα και όσους από Σας θερμαίνει το ζώπυρο της Ελληνικής φιλοπατρίας, το οποίο δεν διέφθειρε το φάσμα του διεθνισμού, όσοι από σας ατενίζετε με πίστη και ευλάβεια προς το μαρτύριο του νέου μας εθνικού Γολγοθά, και όσοι από σας ηλεκτρίζεσθε από κάτι, το οποίο λέγεται εθνικό ιδεώδες και εθνικό ιδανικό τιμαλφές, βοηθήσετε να γίνει ενιαίο το μέτωπο μιας Παγκύπριας και πραγματικής εθνικής παράταξης.

Πυκνώσετε τις τάξεις σας, εάν δεν θέλετε αύριο να στέκεσθε απαθείς θεατές του δράματος της εκτυλισσόμενης Κυπριακής και Ελληνικής τραγωδίας και να παραμείνετε ως τραγικοί αλέκτορες στα ερείπια, τα οποία χωρίς άλλο θα συσσωρεύσει η αδιαφορία και η πολιτική μας απρονοησία, εάν δεν συσπειρωθούμε όλοι σε πυκνές εθνικές φάλαγγες.

Πρέπει να γίνουμε όλοι πιστοί διερμηνείς των αναλλείωτων πόθων και ελπίδων του Λαού μας, τον οποίο δεν θάλπει ακόμη η αγκάλη της Μητέρας.

Ανάληγτοι και αφρόντιδες δεν πρέπει να παραμείνουμε πλέον εγκληματικοί συνένοχοι μιας κατάστασης, η οποία ασφαλώς θα υποσκάψει τεχνηέντως από τα θεμέλια την εθνική μας και κοινωνική υπόσταση.

Μεταβληθείτε όλοι σε διαπρύσιους κήρυκες της εθνικής μας ιδεολογίας και σχηματίσετε ανόθευτους και αγνούς, χωρίς να παρεισφύσουν ύποπτα και ύπουλα στοιχεία τους εθνικούς πυρήνες της προσεχούς μας ειρηνικής εξόρμησης.

Η άμυνα των πατριών μας, της θρησκείας μας, της εθνικής μας παιδείας και η επιβολή ενός υγιούς κοινωνικού συστήματος, που να προσαρμοσθεί στις σημερινές ανάγκες της ζωής, η διαφώτιση και προσέλευση των παραπλανηθέντων εργατών, οι οποίοι δικαιούνται να τύχουν μιας καλύτερης πατρικής και ανθρωπιστικής μεταχείρισης και η παρακολούθηση εκ του σύνεγγυς της Κυβερνητικής πολιτικής κατά τη

διαχείριση και τη διακυβέρνηση της νήσου μας, ως είναι το λάβαρο και το σύνθημα των προσεχών μας αγώνων και της ολόψυχης συμβολής μας στην πολεμική προσπάθεια των λαών τους αγωνιζόμενους υπέρ της ελευθερίας.

Θεμιστοκλής Δέρβης, δήμαρχος Λευκωσίας, Γ. Πούλιος Αντιδήμαρχος, Ν. Τοφαρίδης, Ι. Υψηλάντης, Πολ. Γρηγοριάδης, Μ. Μιχαηλίδης, Ιω. Σπυριδάκης και Ζήνων Σώζος.

Λευκωσία **8.5.1943**.